

KANCELARIA ADWOKACKA
Adw. Ignacy Chwesiuk
ul. Krakowskie Przedmieście 70/7, 20-076 Lublin
Telefon: 691 439 559

Lublin, dnia 3 kwietnia 2011 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. J. Ch. Szucha 12a
00-918 Warszawa

Skarżący: A G

reprezentowany przez: *adw. Ignacego Chwesiuka, prowadzącego Kancelarię Adwokacką w Lublinie, przy ul. Krakowskie Przedmieście 70/7, wpisanego na listę adwokatów Izby Adwokackiej w Lublinie pod nr 991*

Skarga konstytucyjna
o stwierdzenie niezgodności art. 49 ust. 2
ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji
z Konstytucją

W imieniu skarżącego A G , którego pełnomocnictwo załączam,
wnoszę o stwierdzenie, że:

przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191) w zakresie, w jakim pozwala komornikom sądowym na pobranie od dłużnika sztywno określonej opłaty stosunkowej w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, bez względu na skuteczność prowadzonego postępowania egzekucyjnego, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP przez to, iż w sposób bezzasadny i nieproporcjonalny do wykonanego zakresu czynności i uzyskanych przez komornika efektów doprowadza do nadmiernego i przez to nieuprawnionego (sprzecznego z istotą prawa do własności) uszczuplenia własności dłużnika.

Podstawy skargi konstytucyjnej

1. Postanowieniem z dnia stycznia 2010 r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego (sygn. akt) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w H obciążył dłużników, w tym skarżącego A G , opłatą stosunkową w kwocie zł. Opłatę tę Komornik Sądowy wyliczył na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, zgodnie z którym w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

2. Postanowieniem powyższym Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w H naruszył prawo podmiotowe skarżącego dłużnika, o charakterze konstytucyjnym, które określone zostało w art. 64 ust. 1 Konstytucji RP – prawo do własności.

3. Przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, będący podstawą do wydania w/w postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H , doprowadził do obciążenia skarżącego opłatą stosunkową w wysokości zł, a w konsekwencji do uszczuplenia majątku skarżącego w sposób zupełnie nieproporcjonalny i nieadekwatny do skuteczności działań komornika. Komornik nie wyegzekwował bowiem bezpośrednio na rzecz wierzyciela egzekwującego nawet najmniejszej części długu, zanim dłużnik zawarł z wierzycielem egzekwującym ugodę, na podstawie której doszło do restrukturyzacji zadłużenia i która stała się podstawą wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego, skierowanego przez wierzyciela do Komornika Sądowego.

Naliczenie sztywno określonej opłaty stosunkowej doprowadziło do utraty przez dłużnika jego prawa do własności środków pieniężnych w kwocie zł (którą wygenerować on może wyłącznie poprzez sprzedaż składników swojego majątku ruchomego lub nieruchomości). Opłata orzeczona przez Komornika pozostaje przy tym w całkowitej dysproporcji do efektów jego działania, co w konsekwencji powoduje, że własność dłużnika ograniczona została w sposób bezzasadny. Wynagrodzenie Komornika Sądowego, choć co do zasady konieczne, jest rażąco wysokie, zwłaszcza w sytuacji, gdy nie wykazał się on nawet

najmniejszą skutecznością działania; wynagrodzenie w takiej wysokości nie znajduje też uzasadnienia na gruncie ważnego interesu państwa, porządku publicznego itp.

4. Na w/w postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H , a następnie odwołał się od postanowienia tego Sądu (oddalającego skargę dłużnika) do Sądu Okręgowego w Z . Tym samym skarżący wyczerpał przysługującą mu w tej sprawie drogę prawną.

5. Prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Z skarżący otrzymał w dniu 4 stycznia 2011 r.

6. W każdym przypadku, tj. zarówno w przypadku postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H z dnia stycznia 2010 r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, jak i w przypadku postanowienia Sądu Rejonowego w H z dnia lutego 2010 r., wydanego w wyniku skargi dłużnika A G na w/w postanowienie Komornika Sądowego, jak też w przypadku postanowienia Sądu Okręgowego w Z z dnia grudnia 2010 r. wydanego w wyniku zażalenia dłużnika, podstawą podjęcia niekorzystnych dla skarżącego rozstrzygnięć, bo łamiących jego konstytucyjne prawo do własności, był przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191)

Uzasadnienie

W dniu września 2009 r., na wniosek wierzyciela – P Spółki Akcyjnej – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w H wszczął postępowanie egzekucyjne () przeciwko dłużnikowi A G , a także dłużnikom solidarnym: S G , T G , A G i W Ł . Podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego był bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w H w sprawie oraz nakaz zapłaty z dnia czerwca 2006 r. w sprawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu stycznia 2008r. Dłużnik A G był przy tym

zostało w oparciu o przepis prawa, który godzi w prawo do własności, gwarantowane i podlegające ochronie z mocy przepisów art. 64 Konstytucji RP.

Należy bowiem podkreślić, że przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, będący podstawą do wydania w/w postanowienia, doprowadził do obciążenia skarżącego opłatą stosunkową w wysokości zł, a w konsekwencji – do uszczuplenia majątku skarżącego w sposób zupełnie nieproporcjonalny i nieadekwatny do skuteczności działań komornika i zachowania skarżącego dłużnika.

Wskazać trzeba, że zarówno dłużnicy w swoje skardze na postanowienie Komornika Sądowego z dnia stycznia 2010 r., jak i Sąd Rejonowy w H w uzasadnieniu do postanowienia z dnia lutego 2010 r., odwoływali się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2006 r. sygn. P 18/05. Trybunał podkreślił w tym wyroku, nawiązując do swego orzeczenia z dnia 17 maja 2005 r. sygn. P 6/04, że *„komornika łączy z wierzycielem stosunek publicznoprawny. Ustawodawca przyjął tu model uzależniający opłatę egzekucyjną, będącą elementem wynagrodzenia komornika, od skuteczności egzekucji. Ponieważ art. 49 zdanie drugie i trzecie ustawy o komornikach pozwalał komornikowi na pobranie opłaty egzekucyjnej w razie umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela, przepis ten został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za dysfunkcyjny w świetle przyjętych przez ustawodawcę założeń, a przez to niezgodny z art. 2 Konstytucji. Trybunał stwierdził, powołując pogląd Sądu Najwyższego, że jeżeli opłata egzekucyjna ma służyć m.in. wynagrodzeniu komornika, to pobieranie jej (...) bez względu na zakres wykonanych czynności egzekucyjnych, pozostaje w rażącej sprzeczności z zasadami wynagradzania (postanowienie z 6 listopada 2003 r., sygn. akt III CZP 57/03, "Prokuratura i Prawo" 4/2004, poz. 34). Zdaniem składu orzekającego dłużnicy powinni być na każdym etapie postępowania motywowani do dobrowolnego i pełnego zaspokojenia wierzycieli. Obciążanie dłużników kosztami egzekucyjnymi za dobrowolne zaspokojenie wierzyciela, czyli zachowanie pożądane i zgodne zarówno z prawem, jak i interesem wierzyciela, jest nieadekwatne do celu regulacji, wykazuje cechy swoistej kary finansowej.”* Trybunał stwierdził ponadto, że w świetle obowiązującego wówczas art. 45 ust. 2 ustawy o komornikach, zgodnie z którym *„za dokonaną egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową, a także art. 59 ust. 1, zgodnie z którym: opłatę stosunkową komornik ściąga od dłużnika, obliczając ją proporcjonalnie do wyegzekwowanych kwot, de lege lata opłata*

egzekucyjna (stosunkowa) jest ściśle związana z efektami działań komornika. Na tym tle reguła wyrażona w zakwestionowanym przepisie, zgodnie z którą komornik pobiera pełną opłatę stosunkową w każdym przypadku umorzenia postępowania i bez względu na czas prowadzenia egzekucji, po którym postępowanie zostało umorzone, musi być oceniona jako nie mająca oparcia ani w konstrukcji ustawy o komornikach, ani w aksjologii konstytucyjnej.

W odpowiedzi na powyższy wyrok Trybunału ustawodawca uchwalił ustawę z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r., Nr 112, poz. 769). Ustawą tą wprowadził nowe brzmienie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji i zróżnicował opłatę stosunkową, w ten jednak sposób, iż pozostawił opłatę stosunkową w wysokości 15% w stosunku do wyegzekwowanego świadczenia (art. 49 ust. 1), natomiast obniżył tę opłatę do 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela.

De facto zatem ustawodawca ponownie ustanowił przepis, którego treść zupełnie lekceważy argumenty zawarte w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Pomimo bowiem obniżenia opłaty stosunkowej z 15% do 5% w przypadku umorzenia postępowania, nadal opłata ta pozostaje stała i oderwana od rzeczywistych efektów i zakresu czynności komornika. Tym samym komornik, już na samym początku – w tym wypadku od momentu wszczęcia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – ma zagwarantowane wynagrodzenie w wysokości 5% egzekwowanej kwoty zadłużenia bez względu na efekty swojej pracy i bez względu na to, czy w ogóle podejmie czynności, które realnie mogą spowodować skuteczną egzekucję zadłużenia.

Dokładnie taka sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie. Skarżącego dłużnika A G , który stał się dłużnikiem solidarnym w wyniku tego, iż dłużnik główny zaprzestał spłaty poręczanego kredytu, spotkała piętnowana przez Trybunał Konstytucyjny w dotychczasowym orzecznictwie „swoista kara finansowa” za to, że doprowadził do restrukturyzacji zadłużenia poprzez zawarcie ugody z wierzycielem egzekwującym. Dodatkowo należy podkreślić, że „kara” ta jest tym bardziej niesprawiedliwa, że dłużnik A G oprócz tego, iż spłaca nie swój kredyt (do czego jednak sam się zobowiązał

godząc się na rolę poręczyciela) spłacić musi jeszcze ponad tys. zł wynagrodzenia dla Komornika, który realnie nie wyegzekwował ani jednej złotówki.

Konkludując - przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji stał się podstawą do wydania orzeczenia, w wyniku którego doszło do naruszenia konstytucyjnie chronionego w art. 64 Konstytucji RP prawa do własności; własność dłużnika została bowiem uszczuplona o zł, choć ta rażąco wysoka kwota w żaden sposób nie koresponduje z nakładem pracy i efektami działań komornika sądowego.

Dlatego też należy uznać, że art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, w kwestionowanym zakresie, na wstępie wskazanym, jest niezgodny z Konstytucją.

~

ADWOKAT

Załączniki:

- 1) pełnomocnictwo do sporządzenia skargi konstytucyjnej wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej
- 2) kopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H z dnia stycznia 2010 r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego (sygn. akt)
- 3) kopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H z dnia lutego 2010 r. o sprostowaniu oczywistej omyłki w pkt. 2 ppkt „a” postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w H z dnia stycznia 2010 r.
- 4) kopia postanowienia Sądu Rejonowego w H z dnia lutego 2010 r. (sygn. akt) wraz z uzasadnieniem
- 5) kopia postanowienia Sądu Okręgowego w Z z dnia grudnia (sygn. akt) wraz z uzasadnieniem
- 6) 5 odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.